لزوم بازنگری عملی در روایات تطوق

«لوضوح أنّهم(علیهم السلام) كانوا يعتمدون على الرؤية المتعارفة في تعيين بدايات الأشهر الهلاليّة، ...، فلماذا لم يعدّ منهم والا من غيرهم التعويل على ذلك في عدّ الهلال لليلتين عندما يرى لأوّل مرّة واضحاً ومرتفعاً؟!»؛ سؤال این است: در همین صحیحه عیص بن قاسم دارد «فاتفقوا أنه لليلتين أيجوز ذلك؟ قال: نعم»؛ حضرت هم می‌فرمایند مانعی ندارد. اما شما می‌گویید وقتی هلال را مرتفع می‌بینند معهود نیست که بگویند برای دو شب است؟! روایت تطوق که در روایات، به‌عنوان صحیحه آمده است! تنها در کلاس فقه، مشهور، آن‌ها را متعارض دیده‌اند و می‌گویند «صم للرؤیة» با تطوق معارض است لذا آن را طرح کرده‌اند.

شاگرد: با اقوال نجومیه آن را طرح کردند.

استاد: نه، تطوق کاری به نجوم ندارد. ایشان می‌گویند روز دوم هلال را واضح و مرتفع می‌بینند، لم یعهد! پس روایت تطوق چیست؟! صحبت سر نجومی نیست. « قلّما يرى الهلال بالعين المجرّدة واضحاً ومرتفعاً». بسیاری از روایات هست که برای سال قبل را تعیین می‌کند، برای ماه رجب را تعیین می‌کند. اگر یادتان باشد عرض کردم کافی شریف در میان بیست و خورده‌ای از روایات، تنها دو روایت مربوط به رؤیت بود. اتفاقا بقیه روایاتی که مرحوم کلینی آورده بودند همه مبتنی بر محاسبه و تطوق بود. یعنی در نظر مرحوم کلینی وقتی این همه روایات را ردیف کرده‌اند، کجا معهود نبوده؟! فتوا هم بوده. اعراض مشهور یعنی بعد از اینکه بین «صم للرؤیة و افطر للرؤیة» با تطوق تعارض دیدند. می‌گویند در تطوق که هلال را ندیدیم، پس چون معارض هستند مجوریم که تطوق را طرح کنیم. این اعراض اصحاب است. خب اگر بعد از بیانات ثبوتی و اثباتی معلوم شد که درواقع تعارضی نبوده، چه کار کنیم؟!

بازبینی #1
ایجاد شده 12 مه 2026 14:42:02 توسط ... .
به روزرسانی شده 12 مه 2026 14:42:23 توسط ... .